

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
KADIN HAKLARI VE SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ
(DEKAUM)

Jeffrey Saba/ausaite Kurmaz

DEKAUM
I. Kadın Araştırmaları Sempozyumu
EDEBİYAT VE SANATTA
TARİH DIŞINDA BIRAKILANLAR

DAVETLİ KONUŞMACILAR
Prof. Dr. Serpil Çakır
Doç. Dr. Ahu Antmen
Latife Tekin

DEKAUM I. KADIN ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU
"EDEBİYAT VE SANATTA TARİH DIŞINDA BIRAKILANLAR"
3-4 KASIM 2016

19.yüzyılın son dönemi ve 20. yüzyılın ilk yıllarına tanıklık etmiş 'kadın' sanatçı ve edebiyatçılarımızın büyük bir bölümü ne yazık ki bugün yeterince tanınmamaktadır. Dönemlerinde ve sonrasında kronik algı ve eril bakışın dışlayıcı etkisiyle görünürlükleri ve isimleri ya da çok kısıtlı bir çevre içinde kalmıştır. Bu bağlamda, sanat ve düşünce tarihimizin disiplinler arası bir etkileşim ve üretim ile tamamlanması, yeniden yazılması ve irdelenmesi için bu alanda çalışan araştırmacıları, sanatçıları bir araya getirmeye, birlikte düşünmeye, tartışmaya ve bilgiyi paylaşmaya davet ediyoruz. Edebiyat ve sanatın dışında bırakılan kadınları, üretimden alımlama süreçlerine kadar tarihin dışında bırakılma nedenlerini ve sonuçlarını araştıralım, bugünü ve yarınımızı eşit bir anlayışta kurmak için geçmişi irdелейelim, inceleyelim.

Sempozyum genel başlıkları:

- Toplumsal cinsiyet ve benlik inşası
- Güzellik, beden algısı ve temsiliyet
- Mekân ve zaman algısı, temsil ve dönüşüm
- Arzu, yasa ve yasadışının yaratılma stratejileri
- Yaratma süreci, etkilenme endişesi, sanatsal otorite
- Dil, toplumsal cinsiyet ve yaratma stratejileri
- Edebiyat/sanatta cinsellik, cinsiyet, toplumsal cinsiyet
- Değerler, gelenekler ve hiyerarşik söylemin yeniden üretimi, aşındırma stratejileri
- Sınıf, etnisite, cinsiyet ilişkileri, temsiliyet
- Kadın imgesindeki dönüşüm

Adres:
Dokuz Eylül Üniversitesi
Kadın Hakları ve Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Cumhuriyet Bulvarı No: 144 35210 Alsancak / İZMİR

Merkez Sekreteri:
İlknur AYKUT

Telefon:
+90(232) 412 16 42, +90(232) 412 16 43
Fax:
+90(232) 412 16 44
Mail:
dekaum@deu.edu.tr

3 - 4 KASIM 2016
DEÜ DESEM 75. Yıl Amfisi
Rektörlük Alsancak - İZMİR

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Serpil ÇAKIR

Serpil Çakır İstanbul Üniversitesi S.B.F Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, siyaset bilimi ana bilim dalında profesör. 1991-1996 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Merkezinde öğretim görevlisi olarak çalıştı. Feminist teori, kadın tarihi, feminist yöntem, kadın sözlü tarihi, kadınlar, siyaset/ siyasal temsil konularında eserler veriyor. Erkek Kulübünde Siyaset (2014), Osmanlı Kadın Hareketi (1994, 1996, 2011, 2014) isimli kitapları yazdı. Kadın Araştırmalarında Yöntem (1996) Osmanlı Kadın Dergileri Bibliyografyası (1993) gibi kitapları derledi. Sözlü tarih projelerine hem görüşmeci hem de yürütücü oldu:

"Türkiye'de Kadın Parlamentolar: Siyasal Temsil/ Toplumsal Cinsiyet"; "İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kurum Tarihi: Londra Müzesi'nin "Peopling London" adlı Sözlü Tarih Projesinin Londra'da yaşayan Türkler kısmı; "Cumhuriyetin Öncü Kadınları". Halen hem İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde hem de Üniversitenin Kadın Araştırmaları Anabilim Dalı lisans ve lisans üstü programlarında aşağıdaki dersleri veriyor: Karşılaştırmalı Siyasal Sistemler; Toplumsal Cinsiyet ve Politika; Toplumsal Cinsiyet ve Sosyal Politika; Sosyal Bilimlerde Yöntem; Kadın Araştırmalarında Yöntem; Kadın Tarihi: Kuram ve Yöntem; Beden, Tarih, Siyaset; Karşılaştırmalı Siyaset; Karşılaştırmalı Tarihsel Sosyoloji. Akademik yanı sıra resmi ve sivil kurumların düzenlediği eğitim çalışmalarında da uzman eğitimci olarak katkı sunuyor.

Ahu ANTMEN

Doç. Dr. Ahu Antmen, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü öğretim üyesidir. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden mezun oldu; Londra Üniversitesi Goldsmiths Koleji'nde yüksek lisansını, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktorasını tamamladı. 20. Yüzyıl Türk ve Batı sanatı tarihi alanında çalışan Antmen'in yayınlanmış çalışmalar arasında 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar, Kimlikli Bedenler-Sanat, Kimlik, Cinsiyet, Zamanların Belleği: Ali Teoman Germaner, İçerideki Yabancı: Hale Tenger ve editörlüğünü yaptığı Sanat/Cinsiyet-Sanat Tarihi ve Feminist Eleştiri kitapları bulunmaktadır. Modern ve çağdaş sanatta avangard arayışlar, sanatta bedenin temsil biçimleri ve performans sanatı, kadınların sanat pratiği, sanat tarihinde cinsiyet ayrımlılığı ve feminizm gibi konulara ilgi duyan Antmen, yalın dönemde Üryan, Çıplak, Nü: Türk Resminde Bir Modernleşme Öyküsü ve Laleper Aytak'te birlikte İkinci Göz: Türkiye'den Kadın Fotoğrafçılar sergilerinin küratörlüğünü yaptı

Latife TEKİN

20'li yaşlarının başında yazmaya başladığı, 1983 yılında yayınlanan Sevgili Arsız Ölüm adlı kitabıyla edebiyat ortamında kendine özel bir yer edindi. Genç yaşta dikkatleri üzerine çeken Tekin, 1984'te yayımladığı Bercî Kristin Çöp Masalları'nda gecelonduları, çöp dağının çevresinde yaşayan insanların gerçekliğini, cümbüzlü dünyalarını kendine özgü şiirli diliyle yazdı. Ardından Gece Derleri'nde (1986), 12 Eylül darbesinin ardından, sol harekete eleştiri getiren ilk yazar oldu, Aşk İşaretleri'nde (1995) dilin iktidarı bağlamında hayatın içinde kurulan iktidar ilişkilerinin doğasına yaklaştı. 1997 yılında Ahmet Filmer ile birlikte Gümüşlük

Akademisi'ni kuran Tekin, 2007'de Ormanda Ölüm Yokmuş'u yayımladı. Unutma Bahçesi'nde (2005) ütopya kavramını doğanın içine doğru çekilen ve toplu halde yaşayıp üretmek için çalışan insanları yazdı. Latife Tekin, bu kitabıyla 2006 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'ne değer görüldü. Yazar, son kitabı Muinar'da (2006) on bin yaşındaki kocakarı Muinar'ın çağlar ötesinden duyulan sesini ödünç alarak bugünün kadın gerçeğine, doğasına, politikasına baktı. Latife Tekin'in romanları İngilizce'den Farsça'ya pek çok dünya diline çevrildi.

DEKAUM 1. Kadın Çalışmaları Sempozyumu SANAT VE EDEBİYATTA TARİH DIŞINDA BIRAKILANLAR

3 Kasım 2016

09.00

Kayıt

09.30

Açılış Konuşmaları,

Doç. Dr. Özlem Belkıs, DEKAUM M., Sempozyum Başkanı
Prof. Dr. Adnan Kasman, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü

10.00

Davetli Konuşmacı, Prof. Dr. Serpil Çakar

Kadınların Dışında Tutulduğu Bir Tarih Anlayışı... Kadınlar Tarihi Keşfederse

11.00

Davetli Konuşmacı, Doç. Dr. Ahu Antmen

Sanatta ve Sanat Tarihi Bağlamında Kadınların Görünürlüğü

12.00 – 13.00

ÖĞLE ARASI

13.00 – 14.30

1. OTURUM: KADINLARIN KALEMİ, KADINLARIN ROMANI

(Oturum Başkanı: Prof. Dr. Serpil Çakar)

Tefrikalar Bağlamında Edebiyat Kanonunda Kadın Romancıların Konumu
REYHAN TUTUMLU & ALİ SERDAR

Rolünü Oynamayı Reddeden Bir Kadının Romanı: Aşkımı Öldürdüm
SULTAN TOPRAK & İBRAHİM ÖKER

Halide Edib Adıvar'ın "Tarih Dışında" Bırakılan Metinlerini Tarihselleştirmek:
Çingene Kızı ve Heyûla
FATİH ALTUĞ

Gayya Kuyusunda Bir Yazar: Emine Semiye
RÖKEN ALP

14.30 – 14.15

Kahve Molası

14.15 – 15.45 2. OTURUM : PLASTİK SANATLAR

(Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ahu Antmen)

Kadın Sanatçı İmgesinin Oluşmasında: "Mihri Müşfik Ve Müfide Kadri"
KÜBRA ŞAHİN ÇEKEN

Türk Grafik Tasarım Tarihi Açısından Sabiha Bozcalı'nın Basın-Yayın Ressamlığı
ÖMER DURMAZ

"Bir Kadın Heykeltıraş Olabilir Mi?": Sabiha Bengütaş, Nermin Faruki Ve Zerrin Bölükbaşı
BEGÜM SÖNMEZ

Güzin Duran: Eşinin Gölgesinde Bir Kadın Ressam
ILKAY CANAN OKKALI

15.45 – 16.00 **Kahve Molası**

16.00 – 17.30 3. OTURUM : TARİH, TEMSİL, TEMSİLİYET - I

(Oturum Başkanı: Prof. Dr. Berna Taner)

1893 Şikago Dünya Fuarı'nda Fatma Aliye ve Kadınlığın Temsili
BENGİ BAŞARAN

Kadınlardan Tarih: Annales Ekolü Ve Postmodernist Tarih Anlayışına Göre Grace H. Knapp'in
The Mission At Van In War Time Eserinin İncelenmesi
GÖKÇEM MENEKŞE GÖKÇEN

Toplumsal Cinsiyetin Eğitim Yoluyla İdeolojik Yeniden İnşası: Cumhuriyet Dönemi İlk
Ders Kitaplarında Kadın İmgesi
BEYHAN ZABUN & İLKSEN ÜSTÖNDAG

19.30 **Akşam Yemeği (Rektörlük – Çatı Restoran)**

**Kadın Masalları, Masal Kadınlar...
Düş Zamanı Masalcısı Sıla Topçam**

4 Kasım 2016

09.00 – 10.30 1. OTURUM : TARİH TEMSİL, TEMSİLİYET - II

(Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. G. Songül Ercan)

Ataerkil Kolektif Belleğin Türk Yöresel Müziği Sözleri İçerisindeki Varlığı Üzerine
Kültürel Bir Analiz
BANU MUSTAN DÖNMEZ

Suat Derviş Ve Romanlarında Kadınların Sınıfsal Ve Mekânsal Deneyimleri
M. GÜL ULUGTEKİN BULU & AYŞIN KOÇAKTURHANOĞLU

Zafer Hanım'ın Aşk-I Vatan Eserine Psikanalitik Bakış
FERDA ATLI

10.30 – 10.45 **Kahve Molası**

10.45 – 12.00 2. OTURUM: BEDEN, İMGE

(Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nevzat Kaya)

"Sanatçım Ben... De"
NAZLI EDA NOYAN

Kemalist Cumhuriyet'in "Medeniyet Seviyesini Garb'a Tanıtmak": Güzellik Yarışmaları Ve
Yeni Kadının Temsili
PINAR AYDOĞAN

Gerçek Kadın İdealize Edilmiş Kadına Karşı: Reklamda Zayıf Olmayan Model Kullanımının
Etkileri
G. MOTİF ATAR & GÜLCAN ŞENER

Güzellik Algısındaki Dönüşümler Ve İmge Beden
FERİDE DEMİRCAN ÇÖMEN

12.00 – 13.00 **ÖĞLE ARASI**

13.00 – 14.30 SÖYLEŞİ: KADIN YAZAR OLMAK, KADINI YAZMAK

Latifte Yekin / Asuman Susam

14.30 – 14.45 Kahve Molası

14.45 – 16.00 3. OTURUM: BİYOGRAFİ - I
(Oturum Başkanı: Prof. Dr. Aslihan Ünlü)

Kadın Dayanması mı Yoksa Bir Pederin Hatası mı? Ayşe Zekiye Ve Zorlu Kadınları
HÜLYA BULUT

Basın Tarihinde Görünmeyen Kadın Emegi: İlk Kadın Basın Emekçileri
AYSUN EYREK

Geçmişte Yolculuk: Görünmez Kadın Çevirmenlerimizden Mebrure Alevok
ÖZLEM BERK ALBACHTEN

16.00 – 16.15 Kahve Molası

16.15 – 17.45 4. OTURUM: BİYOGRAFİ - SAHNE SANATLARI
(oturum başkanı: Doç. Dr. Özlem Belkis)

Kadınların Acılarını Kadınların Edebiyatından Okumak Yaşamını Şiire İşleyen Kadınlar:
Yaşar Nezihe, İhsan Raif Hanım
ZÖZAN ÇETİN

Yazının Tarihiüstü Gücü: Muazzez Aruoba
AYŞEGÜLERGÜL ASLAN

Tanzimat'tan Meşrutiyet'e Türk Tiyatrosunda Kadının Temsili
ÇAĞLA CANBAZ

Türk Modernleşmesi Odağında Affe'den Macide'ye Kadın Oyuncu
DUYGU KANKAYTSIN

18.00 KAPANIŞ

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU:
DOÇ. DR. Özlem BELKİS (Sempozyum Başkanı)
PROF. DR. Berna TANER
PROF. DR. DİGDEM M. SİYİZ
YARD. DOÇ. DR. G. Songül ERCAN
YARD. DOÇ. DR. Filiz ADIGÜZEL
Asuman SÜSAM
Duygu KANKAYTSIN

SEMPOZYUM BİLİM KURULU:
PROF. DR. Aksu BORA, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Aslihan ÜNLÜ, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Ayşe DURAKBAŞA, MARMARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Ayşegül YARAMAN, MARMARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Dilek DİRENÇ, EGE ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Elvan ADANIR, İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Fatmagül BERKTAY, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Güzin YAMANER, ANKARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Handan İNÇİ, MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Konca YUMLU, EGE ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Mehmet ECEVİT, ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Neşe KARS TAYANÇ, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Nevin YILDIRIM NÖYÜNCÜ, EGE ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Nevzat KAYA, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Nilüfer TİMİSİ NALÇACIOĞLU, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Oğuz ADANIR, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Semiramis YAĞCIOĞLU, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Serpil ÇAKIR, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Serpil SANCAR, ANKARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. S. Suhandan ÜZAY DEMİRKAN, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Yıldız ECEVİT, ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. Zeynep SAYIN, ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. Ahu ANTMEN, MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. Aynur SOYDAN ERDEMİR, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. Birsen TALAY KEŞOĞLU, NIŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. Fatma ŞENOL, İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
DOÇ. DR. Hülya ŞİMGA, KOÇ ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. Sevgi UÇAN ÇUBUKÇU, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

SEKRETERYA:
İlknur AYKUT, DEKAUM Sekreteri